

BOLDOG NÉVNAPOT KÍVÁNUNK

Július 8-án Ellák névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Annaliza, Arnolda, Eperke, Erzsébet, Estilla, Eszter, Eugén, Gellén, Iza, Izabella, Jenő, Karsa, Kelli, Kiliény, Kilián, Kiliána, Liza, Periklész, Priscilla, Szabella, Teréz, Tereza, Teréza, Terézia, Teri, Terka, Tessza, Zsóka névnapja van.

Július 9-én Lukrécia névnapja van. Kibővített naptárak szerint Bereniké, Detre, Eleonóra, Fausztia, Fausztina, Félix, Gotfrid, Hajna, Koppány, Leonóra, Margit, Marina, Marinella, Marinetta, Nóra, Réta, Vera, Verbéna, Verita, Veron, Verona, Veronika, Veronka névnapja van.

Július 10-én Amália névnapja van. Kibővített naptárak szerint Alma, Almanda, Amál, Amilla, Bekény, Bekes, Békés, Elma, Engelbert, Január, Kanut, Kenese, Melina, Rubin, Rubina, Rubinka, Rufina, Szilvána, Szilvánusz, Ulrik névnapja van.

Július 11-én Nóra, Lili névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Amábel, Bence, Bende, Bene, Benedek, Benediktusz, Csenge, Csendike, Eleonóra, Elga, Félix, Helga, Helka, Helma, Helza, Holda, Hulda, Lilian, Liliróza, Lilla, Nella, Nelli, Norina, Olga, Olivér, Piusz, Placid, Placida, Ráchel, Ráhel, Rákhel, Rákis, Szederke, Szende, Szendike, Ulrik névnapja van.

Július 12-én Izabella, Dalma névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Abony, Eleonóra, Erneszt, Ernő, Fedor, Félix, Fortunát, Gerzson, János, Leonóra, Nóra, Uzonka névnapja van.

Július 13-án Jenő névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Erneszt, Ernő, Harri, Hendrik, Henriett, Henrietta, Henrik, Indra, Jakab, Jákó, Jákob, Jakus, Milda, Perdita, Sára, Sári, Sarah, Sarolta, Sharon, Silás, Szilas, Szilvánusz, Szólat, Szórad, Szóvat, Üdvöske névnapja van.

Július 14-én Örs, Stella névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Bonaventúra, Esztellia, Ferenc, Herkules, Jusztusz, Kamill, Kamilló, Örsi, Zala, Zalán, Zalánka névnapja van.

Július 15-én Henrik, Roland névnapja van. Kibővített naptárak szerint Aurél, Balvin, Barót, Benvenútó, Bonaventúra, Bozsóka, Csege, Csegő, Egon, Estilla, Esztellia, Eszténa, Hendrik, Kardos, Lodomér, Leonóra, Manuella, Manuella, Opika, Orlandó, Örkény, Örkönd, Pompília, Stella, Talamér, Vladimír, Vladisláv, Zomilla névnapja van.

Július 16-án Valter névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Aténa, Aténé, Athena, Atina, Barót, Karméla, Karmelina, Kármén, Kármin, Kont, Lestár, Mária, Marléne, Ria, Walter névnapja van.

Július 17-én Endre, Elek névnapja van.

Kibővített naptárak szerint Ajándék, Alexia, Bánk, Celina, Cettina, Cirill, Donáta, Dzsesszika, Kirill, Leó, Leon, Lionel, Lotti, Magdaléna, Magdó, Magdolna, Marcellina, Mária, Marléne, Ond, Róbert, Robertó, Robin, Robinzon, Ruzsalka, Ruszlán, Ruszlána, Sarolta, Szabolcs, Szalárd, Szegf, Szólat, Szórad, Veszta, Vetúria, Zoárd, Zoárda, Zobor, Zuárd névnapja van.

Magyarország a világ tizenötödik legbiztonságosabb állama

A polgárőrség munkája nélkül nem lehetne Magyarország a világ tizenötödik legbiztonságosabb országa — közölte Pintér Sándor belügyminiszter a XXIV. Országos Polgárőr Nap és a VII. Országos Polgárőr Lovas Szemle megnyitóján Baján. Pintér Sándor belügyminiszter és miniszterelnök-helyettes kiemelte: a polgárőrség nagyban hozzájárul a kiváló hazai közrend és közbiztonság megteremtéséhez és fenntartásához.

A polgárőrök az elsők között voltak, akik felismerték a migrációban rejlő veszélyeket és rögtön reagáltak is rá. Járőrszolgálatot szerveztek, segítettek a határon szolgálatot teljesítő rendőröket és katonákat, majd megalakították a határőrtagozatot — tette hozzá a miniszter.

A motorostagozat együttműködése a közlekedésrendszettel pedig új szintre emeli a polgárőrök és a rendőrség munkáját.

A belügyminiszter beszélt arról is, hogy az Országos Polgárőr Szövetség (OPSZ) 2018-at a család, a gyermek és az ifjúság évének tekinti.

Azt mondta, jól választottak, mert a fiatalokat egyre több veszély fenyegeti, majd azt kérte, hogy segítség a családtagok a polgárőröket a közösség érdekében végzett munkájukban, hiszen eredményességüknek a biztos családi háttér az alapja.

Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke az ünnepségen arról beszélt, hogy kétféle katasztrófa van: az egyiket az égiek, a természet okozza, a másikat a földiek, a politikusok.

Bajától nem messze, a határ mentén kell a polgárőröknek, rendvédelmi szervezeteknek kitartani annak érdekében, hogy a nyugodt erő legyen velünk, és biztonság legyen a Kárpát-medencében, kishazánkban — tudatta.

Zsigó Róbert élelmiszer-biztonságért felelős államtitkár, Baja és térsége országgyűlési képviselője köszöntőjében kiemelte, Magyarország kormánya 2010 óta a lehetőségeihez mérten mindent megtehetett azért, hogy egyrészt a közbiztonság erősödjön, másrészt, hogy az ennek érdekében dolgozókat megbecsülje.

Az, hogy a Bácskában élők is nyugodtan élhetik mindennapjaikat, a katasztrófavédelemnek, a rendőrségnek és a polgárőrségnek köszönhető — fűzte hozzá. **Túrós András**, az Országos Polgárőr Szövetség elnöke hangsúlyozta, minden okuk megvan az ünneplésre, ugyanis stratégiai partnerük, a Magyar Rendőrség európai hírű, kitűnő közbiztonságot teremtett az országban, amelyhez a polgárőrök is hozzájárultak.

A mintegy 63 ezer polgárőr 2100 településen 9 millió közterületi szolgálati órával, több ezer rendezvény biztosításával és azokkal a speciális országos programokkal, amelyek a bűnmegelőzés egy-egy területét érintették, hozzájárult az országok kiegyensúlyozott közbiztonságához.

Polgárőrök százai, ezrei ott vannak az év minden napján, a nap minden órájában a közterületeken, a külterületeken és vigyázzák az emberek biztonságát és nyugalmát. Ott vannak az ország határainak védelménél, kiveszik a részüket az illegális migráció megállításában, a lovas polgárőrök pedig egyre szervezetten vesznek részt a határvédelem mellett a szántóföldi, mezei és erdei jogsértések megelőzésében is - hívta fel rá a figyelmet.

Gyászjelentés

Szomorú szívvel tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és az évek múlásának ellenére is emlékeznek reá, hogy

Tóth Laci

életének 81. évében,

2018. június 24-én megtért Teremtőjéhez.

Gyászolja özvegye Csöpi,

leánya Diana, fiai Putyi és Robi.

Unokái, valamint kiterjedt baráti köre és a Melbourne H.S.C még élő volt tagjai, szurkolói.

Nyugodj békében

MAGYAR

Manchesteri erdélyi kulturális ünnep

A manchesteri magyarság vezetőivel találkozott Szili Katalin, aki részt vett az immár második alkalommal megrendezett manchesteri erdélyi kulturális ünnepen, a Góbé Fesztiválon is. A határon túli autonómiaügyek egyeztetéséért felelős miniszterelnöki megbízott az észak-angliai nagyváros tanácsának ceremonális vezetőjével, a Lord Mayor tiszttségét viselő June Hitchhennel is tárgyalt a kétoldalú kulturális kapcsolatok fejlesztéséről.

Programja után Szili Katalin az MTT-nek elmondta: a manchesteri városi vezetővel tárgyaltak arról is, hogy kívánatos lenne a kulturális együttműködést a gazdasági együttműködésre is kiterjeszteni. A miniszterelnöki megbízott elmondta: a tiszttségére május 16-án megválasztott manchesteri Lord Mayor látogatást tesz Székelyföldön, annak érdekében, hogy Manchester is bemutatkozhat a székelyföldi magyarságnak, emellett támogatja, hogy a manchesteri Góbé Fesztivál hagyománnyá váljék. A kétoldalú tárgyalásokon a manchesteri vezető jelezte, hogy a város a brit EU-tagság megszűnése után is támogatni kívánja az ott élő magyarokat.

Szili Katalin találkozott a Magyarok Angliai Országos Szövetségének (MAOSZ) vezetőivel is, akik arról számoltak be, hogy jelenleg 22 iskolát működtetnek, és ezekben a magyar kultúrát és a magyar nyelvet is oktatják minden diákkorosztálynak. A legújabb, már működő angliai magyar iskola a chesteri, amely másfél éve nyílt meg, és a miniszterelnöki megbízott találkozott a Leedsben szeptembertől induló következő magyar iskola vezetőjével is.

Szili Katalin a rendezvényen ünnepi beszédet mondott, amelyben hangsúlyozta: *„nagyon fontosnak tartja, hogy Manchester városa felkarolta a magyar kultúra bemutatását, és kiemelte, hogy a fesztivált a magyar kormány is támogatta. Elmondta azt is, hogy Magyarország számára a világban mindenhol nagyon fontos a helyi magyarok identitásának megőrzése. „Nagyon jó befektetés az”, amelyet a magyar kormány eszközöl a diaszpóra támogatására,*

A Magyar Szellem Láthatatlan Múzeumában a Csapó Endre szerkesztette Magyar Élet című hetilap félévszázados nemzeti szolgálata MAGYAR ÖRÖKSÉG. A Magyarországiért Alapítvány ezen határozatát az Aranykönyv őrzi.

Magyar Élet Hungarian Life

Felelős szerkesztő és kiadó: Márffy Attila
Sydneyi szerkesztő: Józsa Erika
Főszerkesztő: Csapó Endre

Irodák:

Melbourne

15 Roselyn Crescent.
East Bentleigh, Vic. 3165
Tel. : (03) 9557-2422
Fax: (03) 9563-9101
E-mail:
amarffy@netspace.net.au
Levél cím: P.O. Box 210,
Caulfield, Vic. 3162

Sydney

22 Marinella Street
Manly Vale, NSW. 2093
Telefon: (02) 9907-6151
E-mail:
hungarianlifesydney@gmail.com
mecsapo@bigpond.com

Hirdetési díjszabás: \$ 5.50/cm/column (Incl. GST)
(Hasábonként 1 cm mély és 5 cm széles)
Előfizetés egy évre GST-vel együtt \$ 200.—

Advertising rate: Classified: \$ 5.50/cm/col. (Incl. GST)
Half page: \$ 300.— Full page: \$ 550.—
Translation and artwork free of charge.

Proprietor and Publisher: Hungarian Life Publishing
Printed by Attila Márffy, 15 Roselyn Cresc. East Bentleigh, Vic. 3165.

777 éve vívták meg a muhi csatát, amit elvesztettünk, de mégsem lett, nemzeti nagylétünk temetője, mint Mohács. A mongolok harci gázt is bevetettek, a magyarok pedig egyáltalán nem felejtették el ősi harcmodorukat. Interjúnk B. Szabó János történéssel.

— Örök vita, hogy pontosan hányan pusztultak el Magyarországon az 1241–42-es tatárjárás során. Hol tart most a kutatás?

— Kevés biztos adat van. Manapság nem szokás a veszteségeket tíz-húsz százaléknál többre becsülni az ország lakosságához képest, ám ennek az aránya az ötven százalékot is elérheti egyes vidékeken. Az ország területét nem egyformán sújtotta a mongol invázió, és úgy tűnik, hogy azok a területek szenvedték el legnagyobb pusztítást, amelyek az ország közepén voltak és amelyeket tartósan megszálltak: a Duna-Tisza-köze és a Tiszántúl. Voltak ásatások Bugacon, Ópusztaszeren, ahol előkerültek nagyméretű monostormaradványok, amelyek arról tanúskodnak, hogy ez a terület — amely napjainkig más településszerkezettel bír mint az ország peremterületei — ekkor alakult át, az egyházi intézményrendszer nagy része pedig ekkor rombolódott le. Autópálya miatti ásatásokkor sokszor kiderül, hogy itt nagy mérszálások voltak — de ez nem mindenütt volt így. Az útvonalak mentén, ahol behatoltak a Kárpát-medencébe, jobban szenvedtek, de a Dunántúlon már kevésbé. Erdélyben pedig az ilyen típusú régészeti feltárások mai napig sincsenek elvégezve.

— Dávid és Góliát harca volt a Magyar Királyság és a Mongol Birodalom összecsapása?

— A második világháború esetében sem várta el senki a magyar királyi honvédségtől, hogy legyőzze a szovjet Vörös Hadsereget — pedig az arányok nagyon hasonlóak voltak terület, népesség, és a hadsereg létszámának tekintetében 1241-ben is. Azt nem gondolom, hogy ne lehetett volna esetleg megnyerni a muhi csatát, de a mongol hadjáratnak ezzel korántsem lett volna vége, hiszen több hadseregük is a környéken mozgott: egy páratlan hadművelettel pedig az egész Kárpát-medencét bekerítették és nagyjából egy időben lépték át a Kárpátokat. Ilyen volumenű hadművelet elképzelhetetlen volt a korabeli Európában, amelynek hadművészete a mongol nyomába sem ért. Európa ehhez ha-

TATÁRTANKOS „VILLÁMHÁBORÚ” 777 ÉVE VÍVTÁK A MUHI CSATÁT, AMELY NEM VOLT A NULLADIK MOHÁCS

sonlót csak a XX. században tudott produkálni a távolságok, a gyorsaság és a hadseregek tekintetében. Egy brit tisztt az írta az 30-as években, hogy az új páncélos hadviselés a mongol elvek szerint fog zajlani. Heinz Guderian német tábornok elődje ebben az értelemben Szubutáj Bagatur volt.

— A támadás mennyire érte felkészületlenül az országot?

— Az ország készült az idegen támadásra, de ennek mértékével nem lehetek tisztában, mert ehhez hasonlót soha nem tapasztalhattak. Sokszor szoktak azzal érvelni, hogy a magyarok elfelejtették a honfoglalás kori hadművészetüket, ezért lényegében a saját fegyverükkel győzték le őket, de ez tévedés, hiszen az 1230-as években is hasonlóan harcoltak Ausztriában, tehát szó sincs arról, hogy ez a tudás elfelejtődött volna. Ráadásul mire a mongolok ide értek, lényegében minden — hátrafelé nyilazó — nomád népet is legyőztek a steppén. A X. századi magyar nagyfejedelemség katonai potenciálja a globális, világhódító háborúkat vívó mongol birodaloménak

pedig csak a töredéke volt. Hiába van egyfajta taktikai tudás, vagy akár a fegyverzet hasonlósága is, ha a mongolok mögött már volt harmincévnyi folyamatos harci tapasztalat és az ázsiai civilizációk szakemberei is, például a legyőzött kínai, muszlim mérnökök ostromgépipítő tudománya. Kínában már a XIII. század elején használtak harci gázt, a mongolok az 1241. április 9-én vívott legnicai csatában valami hasonlót vethettek be a lengyelek ellen is. A leírások homályosak, de a hatásából gáztámadásra lehet következtetni. Muhinál pedig még kőhajító ostromgépeket is bevetettek tábori tüzéséggé, s ezzel űzték el a Sajó-hidat védő magyarokat.

— Muhinál milyen típusú hadseregek álltak szemben egymással?

— A lovasság volt mindkettő gerince, ilyen szempontból hasonlítottak egymásra, ahogy abban is, hogy mindkettőben egyaránt voltak nehéz- és könnyűlovasságok, ez utóbbiak lovas íjászok. A magyar hadszervezet jórészt csak lovasokkal számolt, még a XV. században, Mátyás korában is. A katonailátásról szóló törvények is arról tanúskodnak, hogy ez egy lovas szemléletű ország volt. A nehézlovasságnak viszont más szerepe és felszerelése volt itt és ott. A mongol tisztek, a vezérek testőrsége — az úgynevezett elitalakulatok — páncélozottabbak voltak, mint a korabeli nyugat-európai lovasság. Keleti típusú fém- és keménybőr-lemezkes vértzetük volt, hasonló mint a szamurájok páncélzata. Ilyen módon még lóvérteket is készítettek, ami szinte sebezhetetlenné tette a viselőjüket, ellenben nehezebben mozogtak, mint nyugat-európai társaik, hiszen azok sodronyinge némileg könnyebb volt.

— Hatását tekintve ez volt a nulladik Mohács?

— A tatárjárás nem okozott akkora szerkezeti károkat, mint később a török hódítás, amely a régi formájában megszüntette a Magyar Királyságot. A mongolok bő egy év után kivonultak az országból, és ilyen méretű támadás már nem indult. Ez egy zárójeles epi-

hadjárat valódi fővezére, Szubutáj Bagatur életrajzát, és eszerint is nehéz volt győzni Muhinál.

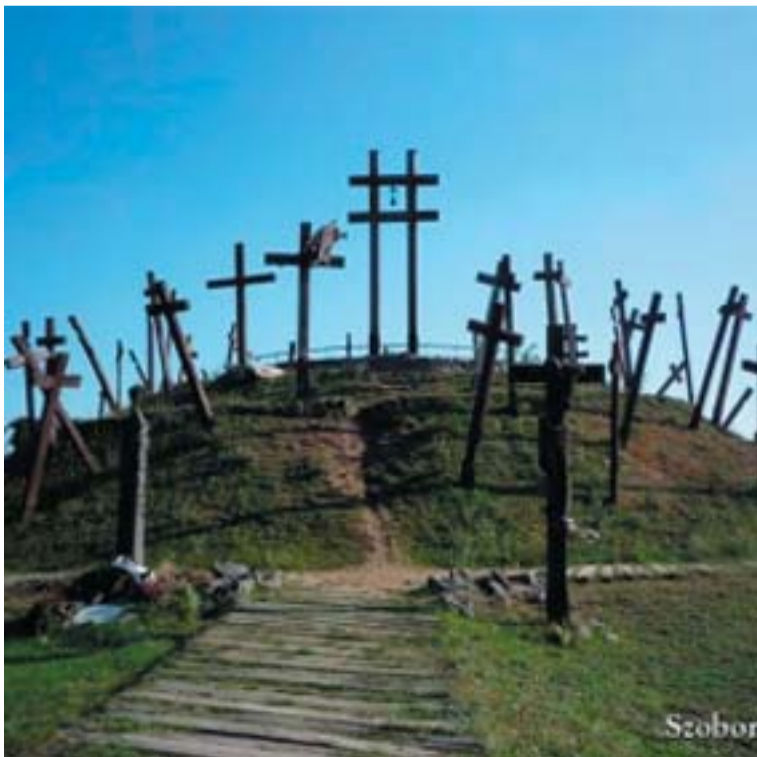
— IV. Béláról a történelmi hagyományban kialakult egy vélemény miszerint rossz, ügyetlen hadvezér volt.

— Inkább peches volt, mert ebben a korban kevés nagy csatát vívtak, ő pedig két ilyen is elveszített. Nem volt rossz stratégia, sőt nem volt még egy olyan uralkodó Európában, aki többet tudott volna a mongolokról, mint IV. Béla. Folyamatosan gyűjtötte az információkat, onnantól kezdve, hogy Juliánusék belefutottak a mongolokba valahol a Volga környékén. A király erről folyamatosan kapott híreket és a rusz fejedelmektől is tudták, hogy mi történik keleten. 1236 után számos rusz herceg ide menekült. Azt írják a magyar források, hogy 1240 őszén a király körbejárta a Kárpátokat és bevágatta, eltorlaszoltatta a hágókat. Szerintem ez volt az egyik legjobb intézkedése, amit viszont le szokás becsülni, hiszen a mongolok így is, úgy is betörték az Orosz-kapunál. Csakhogy nem novemberben vagy decemberben, hanem márciusban! Ez a tél az ország felkészülésére három-négy hónapot biztosított: tudni kell, hogy Kelet-Európában a mongolok mindig télen háborúztak, hiszen ősszel és tavasszal járhatatlanok voltak az utak, Oroszország sárban úszott. Megvárták amíg befagyának a folyók, jégen és havon közlekedtek. Nekik Magyarország esetében borult fel ez a rendszer.

— Nemrég megjelent könyvében — A középkor magyarországi könnyűlovassága — X-XVI. század — a középkori magyar könnyűlovasság haderővel foglalkozik, amely egyes vélemények szerint idővel megszűnt létezni, vagy átalakult.

— Attól, hogy megalakult XI. század elején a keresztény királyság, nem tűnt el a középkor folyamán ez a hagyományos magyar csapatnem. Többek között azt is vizsgáltam ebben a munkában, hogy a korabeli hadi terminológia mindig kettős volt, mindig csak kétféle lovasat különböztettek meg: az egyik lovas fegyveresnek, azaz vértésnek, a másikat pedig hol huszárnak, hol tegzesnek nevezték — ők voltak a nehézpáncélosok mellett a könnyűlovasságok. Még a XVI. század eleji mozgósítások utasításaiból is az látszik, hogy ez a könnyűlovasság, vagy pajzsos-kopjás, vagy íjász lovas volt. Épp ez a szinte töretlenül tűnő folyamatosság zárja ki azt is, hogy a tatárjárásban elszenvedett magyar kudarcokért a magyar könnyűlovasság és a hozzá kapcsolódó taktika eltűnése lehetne a felelős.

Pataki Tamás
(Magyar Idők)

DOYZIES DELI

magyar delicatessen

Shop 2, Caribbean Gardens

Nyitva:

szerdán reggel 8.30-tól du. 3-ig

pénteken reggel 8.30-tól du. 2.30-ig

vasárnap reggel 8.30-tól du. 4.30-ig

Tel: 0475 797-343

Ausztráliai Magyar Református Egyház

Nth.Fitzroyi Gyülekezet

Melbourne

Az Ausztráliai Magyar Református Egyház

121. St. Georges Road, North Fitzroy Vic. 3068
szolgálati

A victorai kerület lelképásztora Dézsi Csaba
Lelkészi hivatal: 121 St. Georges Road, North Fitzroy

Postacímünk: P.O. Box 1187 North Fitzroy, 3068

Az Egyház honlapjának címe:

www.reformatus.com.au

E-mail: melbref@gmail.com

Telefon: (03) 9481-0771

Mobile: 0414-992-653 (Dézsi Csaba lelkész)

Csutoros István főgondnok:

9439-7067, mob.: 0407 683 002

MELBOURNE (VIC)

2018. július 8-án vasárnap de. 11 órakor

ISTENTISZTELET

Igét hirdet: Nt. Dézsi Csaba

12 órától ebéd a Bocskai Nagyteremben
(az Edinburgh Parkkal szemben,
Watkins St.bejárat)

121 St. Georges Rd. (11-es villamos a
Collins St.-ről, 20-ik megálló

Ebéd után Nőszövetségi gyűlés

Minden kedden de. 12. órától Bibliaóra a Bocskaiiban
Mindenkit szeretettel várunk!

NSW. SYDNEY

2018. július 8-án vasárnap de. 11.30 órakor

ISTENTISZTELET

Igét hirdet: **Nt. Péterffy Kund**

Uniting Church, Carrington Ave. **Strathfield**

Minden vasárnap az Istentisztelet ideje alatt

gyermeknek is Istentiszteletet tartunk, szeretettel
kérjük a szülőket, nagyszülőket, hogy hozzák el a kicsiket.

ADELAIDE (SA)

2018. július 8-án vasárnap de. 11 órakor

ISTENTISZTELET

Igét hirdet: Nt.Szabó Attila

az Unley Uniting Churchben (Unley St. és Edmund Ave. sarok)

Minden szerdán este 5.30 órától **BIBLIAÓRA**,

a Templom társalgójában. Mindenkit szeretettel várunk.

BRISBANE (QLD)

2018. július 8-án vasárnap de. 11 órakor

ISTENTISZTELET

Marsdeni Magyar Házban 150 Fourth Ave.Marsden

Igét hirdet: Nt. Kovács Lőrincz

Istentisztelet után ebédelni lehet.

**Aspley, Észak Brisbane minden hónap
második vasárnapján de. 11.45 órától**

ISTENTISZTELET

Igét hirdet: Nt. Kovács Lőrincz

és magyar nyelvű játszócsoport gyermekeink számára,

748 Robinson Road Aspley. Istentisztelet után ebédelni lehet

GOLD COAST — Mudgeeraba

Mudgeeraba Salt templom 319 Mudgeeraba Road, 2018.

Minden hónap harmadik vasárnapján du. 2 órakor

Istentisztelet

és magyar nyelvű játszócsoport gyermekeink számára

Igét hirdet: Nt. Kovács Lőrincz

Minden hónap első vasárnapján 2 órától Bibliaóra

Vallási megkülönböztetés nélkül várjuk mindazokat, akik szeretnek

Istentiszteleten részt venni, magyar közösségbe lenni,

együtt ismerkedni

REFORMÁTUS SZEMLE

Az Ausztráliai Magyar Református Egyház fizetett melléklete és kiadása

Felelős szerkesztő Csutoros Júlia

Postai címünk: P. O. Box 1187, North Fitzroy VIC. 3068

Telefon: (03) 9439-8300 Email: csutoros@tpg.com.au

Megemlékezés július 15-én,
a North Fitzroyi Magyar Református Templomban
(121 St. Georges Rd.)

Istentisztelet keretében emlékezik meg gyülekezetünk,
magyar egyházunk alapító lelkészéről,

Dr. Nt. Antal Ferencrői

Főgondnokainkról, Presbiterainkról,
templomunk Emlékfalában és városunk
temetőiben nyugvó gyülekezeti tagjainkról.

Istentisztelet után gyülekezetünk elhelyezi a hála és
köszönet koszorúit a templom falában lévő
Emléktáblánál.

Ez alkalommal is honfitársainkat szeretettel hívjuk!

*Megemlékezés után ebéd várja a templom
melletti Bocskai Nagyteremben*

A templom körüli munkálatok egyike minden
vasárnap beharangozni a gyülekezetet a délelőtt
11 órai Istentiszteletre. Egyelőre nincs automatikus
felszerelés, amivel egy gomb nyomással lehetne
megindítani, így a gyülekezeti tagokra vár ez a nem
könnyű munka. Erős karok kellenek hozzá, hogy az
óriási harangok megmozduljanak. Nagyon hálásak
vagyunk mindazoknak akik vállalják.

Vasárnap készült képünkön balról von Emanuel

György, aki múlt évi könyvvásárunkon szak-
tudásával óriási segítség volt, és **Oláh Ernő**,
szeretett gyülekezeti tag és pesbiter vállalták.

DISZNÓTOROS VACSORA ÉS TÁNC

Aug.4-én szombat este
7 órai kezdettel

a Bocskai Nagyteremben
123 St.Georges Rd.Nth.Fitzroy Watkins St. Bejárat

A Névtelen Banda

Gondoskodik a kitűnő hangulatról

Belépő,vacsorával együtt

\$30

Asztal foglalás

Dézsi Csaba 0414 992 653 Csutoros István 9439 7067

„Ismerd meg hazád” jelszavú utazásaim-írásaim sorában ezúttal olyan úti célt választottam, amit nem kellett térképen keresnem. Felsővámos az a település, számomra nem mellékesen édesanyám szülőfaluja, ahol gyermekeim jó részét töltöttem. Kérdezhetik, jó, de miért lehet ez érdekes akár az Ausztráliába került magyarság számára? A régi Magyarország területén található magyar faluskáról van szó; a többi meg derüljön ki alább.

A csallóközi Dunaszerdahelytől szűk 12km-re északkeletre elterülő falunak, amelyet ezúttal is Ágh Péterrel jártunk körül, 2018-ban ezer fő alatti a lélekszáma, és közülük bő 93% magyar nemzetiségű. A falu polgármestere, Puss András úgy tájékoztatott: „Jelenleg 6,1% a szlovák ajkúak aránya.” Cikksorozatomban eddig tárgyalt falvaihoz hasonlóan, a két nemzet lányai és fiai jól megférnek egymással. Amúgy meglehet, éppen azért van ez így a legtöbb kis létszámú közösségben, mert soraikban nemzeti, nyelvi és vallási hovatartozástól függetlenül úgy érzik, avagy belátják a lakók, a szétszakítottaságnál nagyobb biztonságot ad az összefogás.

Történelmét tekintve tán már egy 13. századi pápai tizedjegyzékben felbukkan a neve, de vannak ezt kétségbe vonó vélemények. Nem vagyok hivatalos dönteni erről, de az tény, már évszázadokkal ezelőtt is több olyan település létezett a hajdani Magyarországon, amelyek nevében szerepelt a „vámos” kifejezés, így elképzelhető, adódhatott kavarodás egyik-másik irat évszázadokkal későbbi értelmezésekor. A község honlapja szerint 1406-ban Wamosfalw, 1773-ban Vámosfalva, 1927-ben szlovákul: Horné Myto néven említik források; a faluhoz köthető első biztos dátum pedig 1683. február 23. — ekkor a törökök lerohanták, ami kedvükre volt ellopták, 104 lakost is magukkal hurcoltak rabként.

Raadásul a szétlopott falu maradékát fölégették. Az időálló néphit úgy tartja, Felsővámos mai lakóházai úgy fél km-rel lejjebb kezdtek épülni attól az enyhe emelkedőtől, ahol anno a falu állt; ma itt van a temető. A Magyar országnak leírása c. 1796-os művében Vályi András azt írja: „VÁMOSFALU. Magyar falu Pozsony Várm. Földes

Felsővámos – a varjak falva

A felsővámosi kálvária

Ura G. Pálffy Uraság, lakosai katolikusok, fekszik Vásáruhoz nem messze, és annak filiája; postája is vagyon, határja 2 nyomásbéli...” Ide kell fűznöm, volt idő, amikor Vásáruhoz csatolták, de 1990-ben ismét különvált. Templomával kapcsolatban a község honlapján többek között ez áll: „A falu egy ősrégi templommal és plébániával rendelkezett, amelyet először egy Pázmány-féle összeírás említett. Ennek helyén épült az új 1775-ben barokk stílusban.” A Nepomuki Szent János oltalma alatt álló, a fényt félköríves ablakokon át beengedő templom belsője ismét renoválásra szorul, egy falubeli mesélte, most gyűjtenek rá és remélik, hogy összejön a kellő pénz. Orgonája a pécsi Angster József orgonakészítő mester alapította gyárban készült 1912-ben.

Vámosfalva — így mondom, mert az itteniek és innen elszármazottak máig ekként említik — tagja a Vámos Települések Szövetségének (VTSZ), amelynek célja és feladata a „vámos” nevű települések lakói közötti kapcsolatok kialakítása baráti, idegenforgalmi, kulturális, sport és más területen,

megismertetni egymással településeik hagyományait, kultúráját, és hogy szükség esetén önkormányzataik segítsék egymást. Puss András elmondta, „2018. augusztus 11–13. között éppen nálunk kerül megrendezésre a magyarországi, szlovákiai és romániai tagokkal rendelkező VTSZ nemzetközi találkozója, amelynek keretében, mintegy emléket állítva a múltbeli szokásnak, legelőször is jelképesen vámot szediünk, majd a szórakoztató programok mellett egy emléktáblát is fölavatunk”. Tudni kell, az egykor mezővárosi ranggal bíró falut körbeveszik, lényegében védik a világviszonylatban picit, de festői vízfolyások, a Kis-Duna és a Tökési-ág, és bármely égtájról érkezik valaki, csak valamelyik hídon át tudja megközelíteni; most már nem kell vámot fizetni, mint régen az e térségen átjutni akaróknak. Valaha malom is volt rajta, de ma csak egyre korhadó cölöpjeinek csonkjai jelzik, annak idején hol fogták munkába a vizet a helyiek érdekében.

A falut övező kicsi, de annál szebb táj eszményi terep az idetérő természetbarátoknak, akik a rohanó hétköznapi kipihenéseként a hamisítatlan vadonra kíváncsiak, állatok neszeit, madarak csicsérgését, a végtelenségbe tovafoynak tűnő vizek lassú fodrozódásának hangjait kívánják hallani. A világ bármely részéről származónak feltétlenül megéri néhány órát itt sétálni, sok mindent láthat, mert miután a vizes és fás területek java védettséget élvez, az utóbbi évtizedekben a fák, az állatok és a víz egyre jobban a maga kedvére veszi birtokba.

A helyi magyarság a hétköznapi gond nélkül éli meg, hogy a történelem sodoránál fogva Szlovákiában él, és nyilvánvalóan nem lehet az államnyelvtől elhatárolódva élni, ám sosem feledik nemzeti hovatartozásukat, büszkék magyarságukra. Tisztelettel gondolnak a magyar múlt jelentős történéseire. Puss András kifejtette, „minden évben koszorúzási emlékdélután keretében gondolunk vissza az

1848–1849-es eseményekre a templomkertben, ahol a falu 2003. március 15-én a forradalom és szabadságharc előtt tisztelegve emléktáblát állíttatott”.

A falubeli magyarság egyéni nyelvhasználatában bővebb kibontást érdemel. A közép-dunántúli-kisalföldi nyelvjárás egyik alldialektusa a csallóközi, amely maga sem egységes. Több csallóközi településen kialakultak és létjogosultságot nyertek olyan kifejezések, amelyek kezdetben értelemszerűen csak ott voltak használatban; aztán — az emberek ide-odaköltözései folytán — ezek némelyike szintén útra kelt, másutt is megjelent (ez persze visszafelé is igaz). Polgármester úr azt mesélte, az ifjúság a korszellemet követve immár igyekszik az igényesnek tartott köznyelvi magyart beszélni. Tapasztalataim szerint ugyanakkor az időseknél továbbra is általános a régmúltban gyökerező nyelvezet, a falura jellemző kiejtésbeli, sőt esetenként szókincsbeli sajátosságok iránti ragaszkodás. Beszéd szinten pl. gyakori a zárt „r” hang (m’rnyünk), az „é” helyett sokszor „f”-t ejtenek (főzélík). Idősekkel beszélve olyasmiket hallhat az idegen, amit másutt nem igazán ismernek. Félő, ha az idősek eltávoznak,

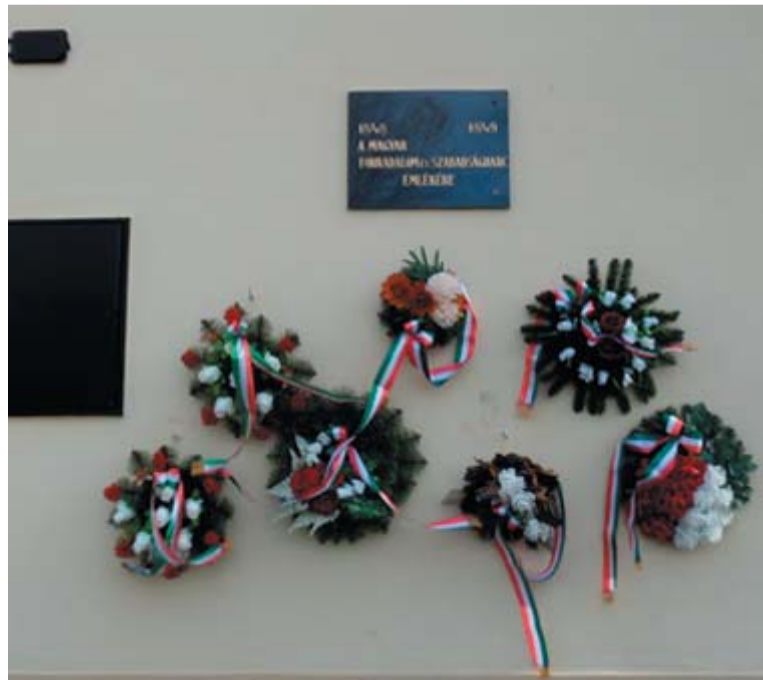
nem sokáig lesz kitől ezeket hallani. Én végtelenül sajnálnám, ha őseim nyelvezete kivészne. Az ebbéli egyediséget mutatja, hogy még az egyik közvetlen szomszéd falu, Vásáru nyelvjárását taglaló könyvben sem szerepelnek olyan kifejezések, amelyeket viszont nagymamámtól és más idősektől magam is ismerek. A Czuczor-Fogarasi féle 1862-es, A magyar nyelv szótára szerint a „borsoska” egyik jelentése a Csallóközben s némely más vidékeken mézes kalács, köznépiesen sifli. Vámosfaluban viszont a gyúrt, kifőzni való, késsel apró négyzetekre metélt tésztát nevezik siflinek és például káposztásan készítik. További példák: ficsitül (kiskacsa élvezi a vizet, szárnyaival szétfröcsköli maga körül), n’ hacsétúj! (ne lármazz!), mófé (hülye), símfikos (kétszínű), hurimpál (nagy erőfeszítéssel cipel valamit), bursli (disznósajt).

Végezetül néhány mondat egy néprajz- és gasztronómia történeti kuriózumról. A helyi búcsút Nepomuki Szent János emléknapihoz (május 16.) kapcsolják. Ilyenkor, természetesen, mindenki ünnepi lakomára éhes. Csakhogy volt idő, amikor egyeseknek a mélyszegénység miatt nem futotta dínomdánomra, ám kigondolták, azért is lesz ünnepi étük, és ahogy megoldották, végül ők mondhatták azt, ők találtak nem mindennapi étket: a búcsú idejére már megerősödött varjúfiókákból főztek ünnepi varjúlevest. Innen ered a varjúbúcsú megnevezés. Olyan mélyen él még a környékbeli falvak lakóiban is ennek a varjakhoz kapcsolódó, szükséges születe régi szokásának az emléke, hogy máig varjúknak csúfolják a városfalusiakat. A falu központi terén álló kocsmacégerén sem véletlenül két fekete varjú tartja a söröskorsót.

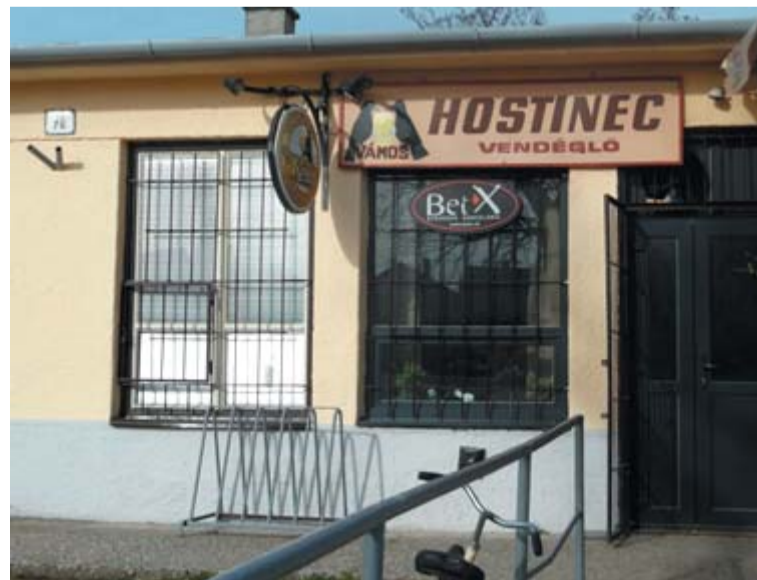
Írta és fényképezte: Csibrányi Zoltán

Felhasznált irodalom:

1. Felsővámos község honlapja: <http://hornemyto.sk/hu>
2. Vámos Települések Szövetsége: <http://vtsz.eu/content/view/32/53/>
3. A Csallóköz gyöngyszeme, Csibrányi Zoltán, National Geographic Magyarország: <http://www.ng.hu/Termeszett/2015/11/20/Kurti-sziget-a-Csallokoz-gyongyszeme>
4. Gőbűgyöp meg pimpimpáre; egy dél-csallóközi falu, Vásáru nyelvjárása és dűlönevei, Teleki Mária, Pongrácz Flóra, 2009, MEDIAN, Pozsony: <http://csemadok.sk/publikaciok/gobugyop-meg-pimpimpare/>

Az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc emléktáblája

A felsővámosi kocsmacégeré

apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések=apróhirdetések

Melbourne

MAGYAR fogtechnikus nemcsak Gardenvale-i rendelőjében fogad ügyfeleket, de kérésre — előzetes megbeszélés szerint — saját otthonában is felkeresi. Telefonon 9596-6611 (Melbourne). Kérje Izabellát.

66 ÉVES, egy éve megözvegyült, fizikailag és szellemileg is egészséges férfi vagyok. Társ és társaság hiányában keresem egy 50-55 év közötti, intelligens, művészetet – irodalom, klasszikus zene – kedvelő, csinos hölgy ismeretségét. Értékelem, ha valaki elfogadható szinten tud hangszeren játszani. Fényképes leveleket „Ezeregyéjszaka” jellegre a melbournei kiadó címén várok.

Magán detektív

László nyomozó, Melbourne
Mindenféle ügyek nyomozása
0451 146-665

ÜDÜLJÖN BUDAPEST
belvárosában féláron.
informacios.ugyelet@gmail.com

VÍZ- és GÁZVEZETÉK
szerelő. Ed Wettenhall.
Gyors, pontos, olcsó.
Wettenhall Plumbing
Lic. No. 102602
Mobile: 0400 059-290

STEVE'S TAXI TRUCKS
Iroda, gyár és lakás
költöztetés.
Belső butor mozdítás,
Szemét szállítás.
Tel: 0419 897-559

2012-es évjáratú
félédes, kiváló
minőségű tokaji
bor nagyker
áron eladó.
Esküvőre és bármi más
családi eseményre
kiváló nedű.
Olcsó postai
kiszállítást
biztosítunk.
Két tucattól ingyenes
házhöz szállítást
ajánlunk fel.
Tel: 0449 792-603
Toma Attila – termelő
és importáló

Villanyszerelés
Hívja Barnát
0406 875-097

Melbourne Melbourne Melbourne

RT Edgar

INGATLANÜGYNÖKSÉG
Ingatlan adás-vétel Melbourne területén

Hívja **Kocsis Oszkárt**
Mob: 0415 870 972

Email: okocsis@rtedgar.com.au
Weboldal: www.rtedgar.com.au

Licensed Estate Agent, Auctioneer and Property Manager. Member REIV

MAGYAR ÉLET Hungarian Life

HIRDETÉSEK WEBOLDALUNKON
Olvasóink és hirdetőink figyelmébe ajánljuk a
Magyar Élet új internetes honlapját!
www.magyarelet.net

BELLA MARINA

magyarul beszélő ügyvédnő

Forduljon hozzám bármilyen törvényes ügyével

- * Végrendelet készítése, végrehajtása, megtámadása
- * Örökség ügyek
- * Ingatlan adás-vétele és bérlése
- * Ingatlan vétel finanszírozása
- * Váloperek és családi ügyek
- * Pereskedés
- * Követségi hitelesítés

Fogadok ügyfeleket CAULFIELDI irodámban

Bambra Rd. Caulfield Victoria 3162

Telefon: (03) 9505-4999 Fax: (03) 9505-4899

E.Mail: marina@bellalawyers.com.au

MOVING OVERSEAS?

- Working with the Hungarian community since 1970!
- Specialist international mover
- Door to door service
- High quality packing
- Cars & Motorbikes
- Secure Storage
- Trust our 40 years experience

Call for an obligation free quote

1300 789 322

www.ossworldwidemovers.com

Sydney

IDŐS GONDOZÁST - TAKARITÁST vállalkoz. Nem bentlakásos és hétköznaponként. Elérhetőségem; mobil: 0477 237-422

Matematikát tanítok
iskolások részére Sydneyben
0412 535-418

Megérkezett Magyarországról

a legfrisebb Sósorszesz gyógy növényes
masszázs gelék, vegyszerek.

*Sósorszesz Lunage Vadgesztenyés,
alkalmas a visszeres lábra.*

Sósorszesz Lunage Kalendulás nagyszerű izületre.
Ausztrália és New Zealand fehatalmazott forgalmazója.

Telefonon István: 0407 683-002 vagy (03) 9439-7067

Lower Plenty Vic. 3093 Australia

A Magyar Élet Kiadóhivatalának

Melbourne: P.O. Box 210, Caulfield, VIC 3162

Sydney: 22 Marinella St. Manly Vale, NSW 2093

Megrendelem

A Magyar Életet évre. Mellékelek \$-t.

Előfizetési díj egész évre (50 szám), GST-vel együtt \$ 200.-

Félévre (25 szám), GST-vel együtt \$ 100.-

Külföld egy évre \$ 300.-, NZ \$ 250.-

A Magyar Életnek régi előfizetője vagyok

új előfizető vagyok

Név.....

Cím.....

..... Postcode.....

A csekket HUNGARIAN LIFE névre kérjük kiállítani.
MONEY ORDER átutalása esetén kérjük ne felejtse el a postán kapott nyugtát a fenti címre, hozzánk elküldeni.
A nevet és címet olvasható nagybetűkkel kérjük kitölteni.
Címváltozás esetén szíveskedjék a régi címet is közölni.

Bank útján való (Direct Debit) átutalás:
National Australia Bank
Account Name – Hungarian Life Publishing
Account number – 03 839 5722
BSB number – 083 231